

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРОМИСЛОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ТА КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ
КАФЕДРА АПТЕЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF INDUSTRIAL TECHNOLOGY OF MEDICINES AND COSMETICS
DEPARTMENT OF DRUG TECHNOLOGY

Матеріали
V міжнародної науково-практичної конференції
Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
У ГАЛУЗІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE
FIELD OF PHARMACEUTICAL TECHNOLOGY

23 жовтня 2025 р.
October 23, 2025
Харків, Україна
Kharkiv, Ukraine

УДК:615.014.2:615.2

Редакційна колегія: проф. Вишневська Л. І., проф. Рубан О. А., проф. Ковалевська І. В., проф. Семченко К. В., доц. Солдатов Д.П.

Відповідальні секретарі : проф. Ковалевська І. В., проф. Семченко К. В.

Фундаментальні та прикладні дослідження у галузі фармацевтичної технології: Збірник наукових матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 23 жовтня 2025 р.). Х.: Вид-во НФаУ, 2025.- 310 с. (Серія «Наука»)

Збірник містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Фундаментальні та прикладні дослідження у галузі фармацевтичної технології».

Розглянуті теоретичні аспекти та перспективи розробки лікарських препаратів, висвітлені напрямки наукової роботи спеціалістів фармацевтичної галузі, що стосуються питань сучасної технології створення лікарських препаратів, контролю їх якості, організаційно-економічних аспектів діяльності фармацевтичних підприємств, маркетингових досліджень сучасного фармацевтичного ринку, фармакологічних досліджень біологічно активних речовин.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями розробки та впровадження сучасних лікарських препаратів.

*Матеріали подаються мовою оригіналу.
За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.*

УДК:615.014.2:615.2

НФаУ, 2025

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕВАГИ ВАКЦИНАЦІЇ ЯК ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПОСЛУГИ

Конюшенко В. С., Сахнацька Н. М.

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ,
Україна**

Вступ. Вакцинація займає провідне місце серед профілактичних заходів, що мають доведену ефективність у зниженні захворюваності, смертності та економічних втрат, спричинених інфекційними хворобами. В умовах глобальних викликів для систем охорони здоров'я, зокрема пандемій, воєнного стану та кадрового дефіциту медичних працівників, постає гостра потреба у пошуку нових моделей імунпрофілактики, здатних забезпечити високу доступність і охоплення населення щепленнями. Інтеграція вакцинації як фармацевтичної послуги в діяльність аптечних закладів зарекомендувала себе як ефективний механізм у низці країн ЄС, Канади, США та Великої Британії. Для України впровадження вакцинації як фармацевтичної послуги набуває особливої актуальності у контексті реформування системи охорони здоров'я та її інтеграції до європейського регуляторного простору.

Мета дослідження – обґрунтувати соціально-економічні переваги інтеграції вакцинації як фармацевтичної послуги у систему охорони здоров'я України.

Методи дослідження. Використано контент- і порівняльний аналіз наукових джерел, нормативно-правових актів, а також методи узагальнення, систематизації й логічного аналізу для обґрунтування висновків.

Основні результати. В Україні можливість вакцинації в аптеках запроваджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.2024 № 213 «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики». Право на проведення щеплень мають лише фармацевти, які пройшли спеціалізовані щорічні курси з питань вакцинації, правил проведення процедур та надання домедичної допомоги у невідкладних випадках. Для здійснення такої послуги аптеки повинні отримати ліцензію МОЗ на провадження медичної практики, забезпечити належну матеріально-технічну базу, мати окремо обладнане приміщення для вакцинації та організувати зону очікування для пацієнтів. Для отримання щеплення проти грипу в аптеці пацієнтові необхідно дотримуватися визначеного алгоритму дій. Насамперед слід отримати рецепт на вакцину від сімейного лікаря, що можливо зробити у тому числі дистанційно за допомогою електронних сервісів. Далі пацієнт звертається до аптеки, яка має ліцензію на провадження медичної практики та надання послуги вакцинації, де здійснює придбання вакцини. Перед проведенням щеплення заповнюється письмова інформована згода на процедуру. Вакцинація проводиться безпосередньо у приміщенні аптеки, обладнаному відповідно до встановлених вимог. Після ін'єкції пацієнт перебуває під наглядом фармацевта щонайменше 30 хвилин для моніторингу можливих побічних реакцій, після чого отримує довідку про проведене щеплення. Заключним етапом є пред'явлення довідки сімейному лікарю для внесення інформації до електронної медичної карти пацієнта.

Запровадження вакцинації як фармацевтичної послуги створює низку важливих соціальних переваг для населення. Насамперед це сприяє підвищенню доступності профілактичних щеплень завдяки широкій мережі аптечних закладів, включно з віддаленими та сільськими громадами, що особливо актуально для груп із обмеженою мобільністю. Отримання послуги у зручних умовах без необхідності попереднього запису до лікаря чи відвідування поліклініки зменшує часові бар'єри та спрощує дотримання календаря щеплень дорослими. Активна участь фармацевтів у комунікації з пацієнтами посилює довіру до вакцинації та мотивує населення до профілактичних заходів. Крім того, розширення доступу до щеплень знижує ризик локальних спалахів інфекційних хвороб і сприяє захисту найбільш уразливих категорій населення, що позитивно впливає на громадське здоров'я.

Інтеграція вакцинації в діяльність аптечних закладів забезпечує суттєві економічні переваги як для населення, так і для системи охорони здоров'я загалом. Розширення мережі пунктів вакцинації у аптеках скорочує непрямі витрати громадян, пов'язані з витратою часу на відвідування медичних закладів, транспортні витрати та втрату робочого часу. Наявність вакцин у найближчій аптеці зменшує фінансові й часові бар'єри для отримання щеплення та сприяє більш своєчасному виконанню календаря вакцинації. Збільшення охоплення населення щепленнями дозволяє знизити частоту захворюваності на інфекційні хвороби та, відповідно, зменшити витрати держави і пацієнтів на медичну допомогу, госпіталізацію та лікування ускладнень. Додатково це знижує економічні втрати, спричинені тимчасовою непрацездатністю та зниженням продуктивності праці під час лікування. Відтак вакцинація в аптеках є не лише ефективним профілактичним заходом, а й інструментом оптимізації використання фінансових ресурсів у сфері охорони здоров'я.

Висновки. Отже, запровадження вакцинації як фармацевтичної послуги сприяє підвищенню доступності та своєчасності щеплень, розширює охоплення профілактичними програмами у віддалених громадах і зменшує бар'єри для пацієнтів. Надання послуги кваліфікованими фармацевтами за наявності ліцензії та належних умов забезпечує безпечність процедур і розвантажує заклади первинної медичної допомоги. Зростання рівня вакцинації знижує захворюваність та економічні втрати, пов'язані з лікуванням інфекційних хвороб і тимчасовою непрацездатністю населення. Такий підхід відповідає сучасним міжнародним практикам і сприяє підвищенню соціально-економічної ефективності системи охорони здоров'я України. Однак впровадження цієї моделі супроводжується ризиками, пов'язаними з потребою у постійному підвищенні кваліфікації фармацевтів та суворим дотриманням стандартів безпеки. Також важливими залишаються питання належного державного контролю й моніторингу якості надання послуги вакцинації в аптеках.